

UCHWAŁA NR XLII.227.2023
RADY GMINY GOSZCZYN
z dnia 20 marca 2023 roku

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Goszczyn na lata 2023– 2032

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40) oraz z art. 16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Goszczyn na lata 2023– 2032, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Goszczyn.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY
Piotr Sijka
Piotr Sijka

UCHWAŁA NR XLII.227.2023
RADY GMINY GOSZCZYN
z dnia 20 marca 2023 roku

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Goszczyn na lata 2023– 2032

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40) oraz z art. 16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Goszczyn na lata 2023– 2032, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Goszczyn.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY
Piotr Sijka
Piotr Sijka

UCHWAŁA NR XLII.227.2023
RADY GMINY GOSZCZYN
z dnia 20 marca 2023 roku

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Goszczyn na lata 2023– 2032

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40) oraz z art. 16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Goszczyn na lata 2023– 2032, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Goszczyn.

§ 3

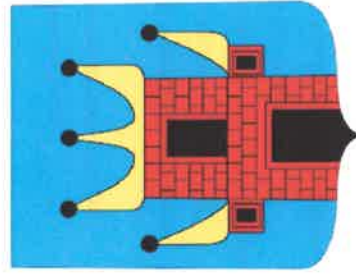
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY
Piotr Sijka
Piotr Sijka

Wstęp.....	3
CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	7
Polożenie gminy.....	7
Demografia.....	8
Zasoby mieszkaniowe.....	10
Opieka zdrowotna.....	11
Rynek pracy.....	12
System lokalnej pomocy społecznej.....	14
Długotrwała choroba oraz niepełnosprawność.....	16
Ubóstwo.....	19
Bezradność opiekuńczo- wychowawcza oraz potrzeba ochrony macierzyństwa.....	23
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii.....	27
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.....	30
Bezpieczeństwo publiczne.....	33
Organizacje pozarządowe.....	35
Oświata.....	36
Kultura.....	37
Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych.....	38
Podstawowe problemy społeczne w opinii pełnoletnich mieszkańców.....	38
Podstawowe problemy środowiskowe w opinii pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	41
Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży.....	43
Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią.....	45
CZĘŚĆ ANALITYCZNA	47
Analiza SWOT.....	47

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY GOSZCZYN NA LATA 2023-2032

CZĘŚĆ PROGRAMOWA 51

Wizja i misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych 51

Cele i kierunki działań 52

Monitoring i ewaluacja w procesie wdrażania Strategii 66

Źródła finansowania 68

Spis tabel i wykresów 69

Politykę społeczną zazwyczaj definiuje się jako "działalność państwa, podmiotów samorządowych i pozarządowych organizacji zmierzającą do kształtowania odpowiednich warunków pracy i bytu, pożądanych struktur społecznych oraz stosunków społeczno-kulturowych, w których przy aktywności ludzi będzie możliwe zaspokojenie potrzeb społeczeństwa na poziomie możliwym w danym okresie"¹. Definicja ta wskazuje na główny cel polityki społecznej państwa- utrzymywanie rozwoju społecznego i gospodarczego.

Podstawowym dokumentem planistycznym w sferze polityki społecznej na poziomie lokalnym jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Strategie rozwiązywania problemów społecznych, zgodnie z art. 17 ustawy o pomocy społecznej, mają dotyczyć programów pomocy społecznej, profilaktyki, a także rozwiązywania problemów zdiagnozowanych w danej społeczności. Celem strategii jest integracja osób, rodzin przejawiających problemy, a także dążenie do zmiany negatywnych sytuacji występujących w społeczeństwie².

Artykuł 16b wyżej wymienionej Ustawy określa kluczowe elementy, które powinna zawierać strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie. Dokument ten powinien składać się w szczególności z:

1. diagnozy sytuacji społecznej gminy,
 2. prognozy zmian w zakresie objętym strategią,
 3. określenia:
 - ✓ celów strategicznych projektowanych zmian,
 - ✓ kierunków niezbędnych działań,
 - ✓ sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - ✓ wskaźników realizacji działań.
- Niniejszy dokument składa się z trzech zasadniczych, podstawowych części:
- a) diagnostycznej,
 - b) analitycznej,
 - c) programowej.

¹ K. Lorany, *Bezpieczeństwo społeczne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2004, s. 98.

² Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., Dz.U.2021 poz. 2268 (dalej: Ustawa o pomocy społecznej), art. 17

Część diagnostyczna dokumentu zawiera informacje o jednostce oraz diagnozę konkretnych problemów społecznych z przywołaniem danych empirycznych. Część analityczna porządkuje informacje o danej gminie, które udało się zgromadzić na etapie diagnozy. Część programowa obejmuje opracowanie założeń, które przekładają się na wizję, a następnie misję oraz cele strategiczne i operacyjne, które stanowią podstawę do opracowania konkretnych działań lub zadań, czyli sprecyzowanych przedsięwzięć, zaplanowanych do realizacji³.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Goszczyn na lata 2023-2032 jest zgodna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej opracowanymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Wśród dokumentów, których założenia wpływają na kierunki działań w obszarze polityki społecznej, należy wymienić przede wszystkim:

- ✓ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- ✓ Strategia Demograficzna 2040;
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;
- ✓ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
- ✓ Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030;
- ✓ Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021-2035;
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030;
- ✓ Krajowy Plan Odbudowy;
- ✓ Program Dostępność Plus 2018-2025;
- ✓ Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ.

Wśród ustaw, które zostały uwzględnione w strategii rozwiązywania problemów społecznych jako podstawy prawne, należy wymienić przede wszystkim:

- ✓ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,

- ✓ ustawa o samorządzie gminnym,
- ✓ ustawa o samorządzie powiatowym,
- ✓ ustawa o pomocy społecznej,
- ✓ ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- ✓ ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ✓ ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ✓ ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ✓ ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ✓ ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ✓ ustawa o zatrudnieniu socjalnym,
- ✓ ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ✓ ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ✓ ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ✓ ustawa o ekonomii społecznej,
- ✓ ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- ✓ ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- ✓ ustawa Prawo oświatowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Goszczyn uwzględnia zapisy dokumentów regionalnych i lokalnych, między innymi takich jak:

- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+;
- ✓ Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2030;
- ✓ Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku;
- ✓ Strategia Rozwoju Powiatu Grójeckiego;
- ✓ Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grójeckiego na lata 2021-2027;
- ✓ Strategia Rozwoju Gminy Goszczyn;
- ✓ Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Goszczyn;
- ✓ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Goszczyn;
- ✓ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Goszczyn.

³ Strategia..., s. 16.

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest zdiagnozowanie problemów społecznych występujących na obszarze gminy, a także wskazanie sposobów rozwiązania bądź ograniczenia ich wpływu na jakość życia mieszkańców.

Położenie gminy

Gmina Goszczyn to gmina wiejska położona w południowo-zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie grójceckim. Od północy sąsiaduje z gminą Bełsk Duży, od wschodu z gminą Jastaniec, od południa z gminą Promna, a od zachodu z gminą Mogielnica.

Powierzchnia całkowita gminy obejmuje obszar 58 km². Gmina Goszczyn jest najmniejszą gminą powiatu grójceckiego, zajmująca zaledwie 4% powierzchni powiatu. Ogólna gęstość zaludnienia wynosi ok. 50 os/km². Teren podzielony jest na 11 miejscowości: Jakubów, Bądków, Dhugowola, Goszczyn, Józefów, Kolonia Bądków, Modrzewina, Nowa Dhugowola, Olszew, Romanów, Stolec, które tworzą również 11 sołectw. Goszczyn będący siedzibą władz samorządowych jest wielofunkcyjnym ośrodkiem administracyjno-usługowym i mieszkaniowym. Położony jest niemal centralnie w stosunku do obszaru gminy. Umożliwia to łatwość komunikowania się ze wszystkimi sołectwami.

Rysunek 1. Położenie gminy Goszczyn.

Demografia

Gminę Goszczyn według danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goszczynie na dzień 31.12.2021 r. zamieszkiwały **2 852** osoby, z czego 48% stanowiły kobiety (**1369 osób**), a 52% mężczyźni (**1483 osoby**). W latach 2019- 2021 gmina Goszczyn odnotowała stopniowy spadek liczby mieszkańców.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Goszczyn w latach 2019-2021.

ROK	Ogółem
2019	2 971
2020	2 942
2021	2 852

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Gmina Goszczyn ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -18. W 2021 roku na terenie gminy urodziło się 20 dzieci, a zmarło 38 osób⁴. Liczba urodzeń w ciągu ostatnich trzech lat zmalała, natomiast wzrosła liczba zgonów.

Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Goszczyn- lata 2019-2021.

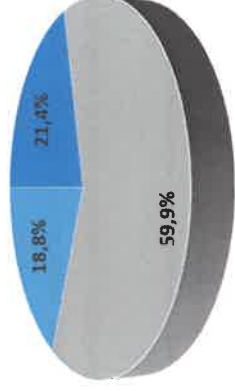
	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2019	33	32	+1
2020	30	34	-4
2021	20	38	-18

Dane Urzędu Stanu Cywilnego w Goszczynie.

⁴Dane Urzędu Stanu Cywilnego w Goszczynie.

1707 mieszkańców gminy Goszczyn jest w wieku produkcyjnym, 610 mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym, a 535 mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 1. Ekonomiczne grupy wiekowe.

■ wiek przedprodukcyjny ■ wiek produkcyjny ■ wiek poprodukcyjny

Dane Urzędu Stanu Cywilnego w Goszczynie.

Mający obecnie miejsce dynamiczny proces starzenia się społeczeństw postępuje wskutek nakładania się spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu średniej długości życia. Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego do 2025 roku będzie wzrastał udział „młodszej” subpopulacji, tj. osób w wieku 65-79 lat, bowiem tę grupę będą sukcesywnie zasilały osoby urodzone w latach 1949-1965, a jednocześnie będzie ubywało osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934- 1945. Po 2025 roku znacząco wzrosnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu urodzeń. Szacuje się, że w 2040 roku osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych. Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów społecznych, zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym⁵.

⁵ J. Hryniewicz, J. Witkowski, A. Potrykowska, *Symacja Demograficzna Polski jako wyzwanie dla polityki społecznej i gospodarczej*, Warszawa 2018.

Podsumowanie

W ciągu ostatnich trzech lat stopniowo maleje liczba mieszkańców gminy Goszczyn. Malejąca liczba mieszkańców spowodowana jest ujemnym przyrostem naturalnym oraz malejącym ogólnym saldem migracji. Depopulacja i „starzenie się” społeczeństwa wymagać będzie korekty w politykach rozwojowych i uwzględniania negatywnych skutków zmian demograficznych. Rosnący odsetek osób starszych, w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem niesie konieczność modyfikacji polityki senioralnej, a także polityki ochrony zdrowia.

Zasoby mieszkaniowe

Jedną z najważniejszych potrzeb społecznych jest mieszkanie i związana z tym kwestia dostępności mieszkaniowej, w szczególności dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W tym zakresie ogromną rolę odgrywa samorząd i jego polityka mieszkaniowa. Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej.

W 2021 r. zasób mieszkaniowy gminy obejmował 5 mieszkań komunalnych:

- dom nauczyciela w Bądkowie;
- trzy mieszkania o powierzchni 42m² każde;
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Sielcu- jedno mieszkanie o powierzchni 52m²;
- budynek komunalny w Goszczynie przy ul. Bądkowskiej 1 – jedno mieszkanie o powierzchni 37,32m².

W ubiegłym roku niewykorzystane było jedno mieszkanie w domu nauczyciela w Bądkowie. Przyroczną niewykorzystania mieszkania był zły stan techniczny i brak zainteresowania wynajmem. W 2021 r. nie wszczynano postępowań eksmisyjnych opuszczenia lokali mieszkalnych, będących w zasobach gminy.

W 2020 r. oraz w 2021 r. nie wpłynęły żadne wnioski na mieszkanie komunalne z zasobów gminy.

Gmina nie posiada w swoich zasobach mieszkań socjalnych.

Podsumowanie

Zasób mieszkaniowy gminy Goszczyn od kilku lat stanowi taką samą liczbę mieszkań komunalnych. Konieczne jest podejmowanie, w zależności od potrzeb, działań w celu zwiększenia zasobu mieszkaniowego, szczególnie o mieszkania socjalne, a także rzetelne wykonywanie zadań w zakresie utrzymywania istniejącego zasobu mieszkaniowego we właściwym stanie estetycznym i technicznym.

Opieka zdrowotna

System opieki zdrowotnej w Polsce tworzą instytucje oraz osoby, które wchodzi w skład zespołu i zapewniają opiekę zdrowotną ludności. Opiera się on na modelu ubezpieczeniowym - każdemu ubezpieczonemu przysługuje prawo do ochrony zdrowia. Jest to niezależne od sytuacji materialnej. Zakres udzielanych świadczeń, a także warunki ich przyznawania określają odpowiednie ustawy:

- ✓ ustawa o zakładach opieki zdrowotnej;
- ✓ ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Województwo mazowieckie dysponuje znacznym potencjałem placówek ochrony zdrowia, skoncentrowanym głównie w stolicy. Na tle kraju województwo wyróżnia się największą liczbą podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej i łóżek w szpitalach ogólnych, a także szpitali psychiatrycznych (9), natomiast pod względem liczby szpitali ogólnych (112) znajduje się na drugim miejscu, za województwem śląskim. Koncentracja placówek ochrony zdrowia ma miejsce w Warszawie, w której zlokalizowana jest blisko połowa (51) szpitali znajdujących się na terenie województwa (w tym wysokospecjalistycznych) oraz ponad 42% podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej⁶.

Na terenie Gminy Goszczyn działalność medyczną prowadzi dwa podmioty opieki medycznej:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Goszczynie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej GO-DENT. Prychodnia Stomatologiczna w Goszczynie.

Organem tworzącym Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Goszczynie jest Gmina Goszczyn. Liczba pacjentek i pacjentów w 2020 r. zadeklarowanych do SPZOZ

⁶ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego, s. 26.

w Goszczynie wynosiła 2530 osoby. Liczba ta zwiększyła się w stosunku do roku 2019 o około 100 osób. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej w SPZOZ w Goszczynie w 2021r. udzielono 16 102 porady, które dotyczyły najczęściej chorób układu krążenia. Gmina stara się pozyskać środki zewnętrzne, aby kontynuować modernizację budynku ośrodka z myślą o zapewnieniu jak najlepszej opieki pacjentom. W ostatnim roku poprawiła się dostępność do opieki medycznej w gminie poprzez zatrudnianie drugiego lekarza. Zmiany te spowodowały wzrost liczby zapisanych pacjentów z 1900 osób w 2012 roku do 2340 w chwili obecnej i wzrost przychodów ośrodka w ciągu roku o ponad 30%.

W 2021 roku w gminie Goszczyn funkcjonowała 1 apteka. Apteka pracuje 6 dni w tygodniu i zatrudnia magistrów farmacji. Na terenie gminy nie funkcjonują punkty apteczne.

Podsumowanie

Dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej w gminie Goszczyn jest ograniczony, jednak władze lokalne podejmują ciągłe działania celem zapewnienia kompleksowej opieki zdrowotnej. Z punktu widzenia dostępności do usług medycznych dla mieszkańców gminy ważna jest stosunkowo niedaleka odległość od Warszawy, która dysponuje znacznym potencjałem placówek ochrony zdrowia

Rynek pracy

Widoczne są znaczne różnice w strukturze rynku pracy pomiędzy miejskim obszarem funkcjonalnym Warszawy a pozostałą częścią województwa mazowieckiego. Region Mazowiecki regionalny cechuje się niższą wartością wskaźnika zatrudnienia, niższym tempem wzrostu miejsc pracy, dużym udziałem pracujących w rolnictwie oraz wyższym poziomem bezrobocia, przekraczającym średnią krajową. Poziom tego wskaźnika klasuje region na jednym z ostatnich miejsc w zestawieniu z pozostałymi regionami. Stopa bezrobocia na koniec 2021 roku wynosiła: w Polsce- 5,7%; w województwie – 4,6%, w powiecie grójcekim- 2,1%.

Liczba osób bezrobotnych na dzień 31.12.2021 r. zarejestrowanych w gminie Goszczyn według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Groju wynosiła 21, w tym 66,7% stanowiły kobiety, a 33,3% mężczyźni. W stosunku do 2020 roku w 2021 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych utrzymuje się na stałym poziomie.

Tabela 3. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Goszczyn.

	2019	2020	2021
Ogółem	25	21	21
Kobiety	12	12	14
Mężczyźni	13	9	7
Długotrwale bezrobotni	11	12	8

Zauważyć jednak należy, że w 2021 r. w stosunku do 2020 r. obserwuje się spadek osób zarejestrowanych jako długotrwale bezrobotne. Sytuację pozostawiania bez pracy, wskutek długotrwałej bezczynności, bezrobotny może traktować jako sposób na życie. Wydłużający się okres bez zatrudnienia może spowodować, iż bezrobotni będą bardziej skłonni zaakceptować swoją sytuację. Sprzyja to tendencji do godzenia się na niższy standard życia, na uzależnienie od pomocy innych, do zmniejszenia aktywności poszukiwania. Długotrwałe pozostawianie bez pracy stwarza zagrożenie patologią społeczną, zmniejsza szansę znalezienia zatrudnienia, a tym samym powoduje degradację materialną i izolację społeczną jednostki.

Krajowy Plan Odbudowy zakłada zmianę podejścia do aktywizacji osób w trudnej sytuacji na rynku pracy poprzez rozwiązywanie systemowe, ograniczenie segmentacji rynku pracy oraz odpowiednie regulacje prawne związane funkcjonowaniem instytucji rynku pracy, opieką nad osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz zwiększeniem wykorzystania elastycznej organizacji czasu pracy. Zmianom tym będą towarzyszyły różnego rodzaju programy umożliwiający nabywanie kompetencji i kwalifikacji, związane z opieką nad dziećmi oraz opieką nad osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Szczególnym rozwiązaniem wspomagającym zatrzymywanie na rynku pracy osób w wieku emerytalnym są wprowadzone już możliwości zwiększania dochodów na emeryturze – różnego rodzaju programy emerytalne oraz możliwość podejmowania zatrudnienia mimo przejścia na emeryturę. Drugą odnogą reformy rynku pracy są, według KPO rozwiązania systemowe zwiększające dopasowanie umiejętności kadr do potrzeb rynku pracy oraz uzupełniające niedobory na rynku poprzez ułatwienia w dostępie do zatrudnienia cudzoziemców. Rozwiązania w zakresie kwalifikacji kadr wspierane będą programami przekwalifikowania,

w szczególności w tych zawodach, które z uwagi na proces automatyzacji czy też dekarbonizacji będą stopniowo „wypadać” z rynku pracy. Równoległe wprowadzane będą zmiany odbudowujące szkolnictwo zawodowe i dostosowujące je do nowych wyzwań w gospodarce⁷.

Podsumowanie

W ciągu ostatnich dwóch lat liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Goszczyn utrzymuje się na stałym poziomie. Jednakże zmalała liczba osób długotrwale bezrobotnych. Należy klasę duży nacisk na aktywizację osób bezrobotnych i wspieranie przedsiębiorczości, w tym przez wspieranie ucznia się przez całe życie, doradztwo i kształcenie zawodowe, zapewnienie opieki nad dziećmi.

System lokalnej pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Na terenie gminy Goszczyn zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goszczynie określone są jego statutem nadanym Uchwałą Nr ~~XXV/76/2012~~~~XIV.80.2020~~ Rady Gminy Goszczyn z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Goszczynie.

W gminie Goszczyn na dzień 31.12.2021 r. wsparciem systemu pomocy społecznej objętych było łącznie 32 rodziny (2020 r.- 33 rodziny, w 2019 r.- 46 rodzin). Na przestrzeni ostatnich trzech lat zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. Najczęściej powodami udzielania pomocy społecznej w gminie Goszczyn są niezmiennie od kilku lat długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo.

⁷ Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności, Warszawa, czerwiec 2022, s. 45.

Tabela 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2021.

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba rodzin ogółem	46	33	32
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	2	2	2

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej- liczba rodzin⁸.

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Długotrwała lub ciężka choroba	25	19	17
Niepełnosprawność	18	13	14
Ubóstwo	11	9	11
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	8	5
Bezrobocie	6	6	5
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	3	4	2
Alkoholizm	2	2	2
Bezdomność	1	0	0
Przemoc w rodzinie	0	1	0
Sytuacja kryzysowa	0	1	1

Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Goszczyn.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goszczynie realizując zadania w 2021 roku udzielił pomocy w formie pracy socjalnej 47 rodzinom oraz 26 rodzin otrzymało pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej. Praca socjalna uktierunkowana jest na rozwiązywanie

⁸ W jednym przypadku podstawą do udzielenia pomocy może być równocześnie kilka przesłanek.

różnych problemów dotyczących osób lub rodzin, powodujących określone dysfunkcje w ich życiu lub prowadzących do ich wykluczenia społecznego. Celem pracy socjalnej w wymiarze jednostkowym jest doprowadzenie, przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału osób, których dotyczy, do osiągnięcia stanu, w którym osoby te na miarę własnych możliwości będą mogły funkcjonować w społeczności lokalnej, wypełniać role społeczne i posiadać dostęp do określonych dóbr.

Od 2020 roku w ramach struktur Gminnego Ośrodka Pomocy w Goszczynie działa Klub Senior+ w Goszczynie. Seniorzy mają swoją siedzibę w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Goszczynie. Pomieszczenie zostało na ten cel adaptowane przez gminę i podpisana została umowa użyczenia na 10 lat. Do goszczyńskiego klubu zapisanych jest 50 seniorów. Miniony 2021 rok był udany pod względem działalności Klubu Seniora. Odbyło się kilka wydarzeń kulturalnych promujących Gminę Goszczyn. Oprócz tego seniorzy aktywnie uczestniczyli w zajęciach w swojej siedzibie. Były to między innymi warsztaty kulinarne, rękodzieła oraz zajęcia wokalne. Cykl różnorodnych zajęć miał na celu uaktywnienie i integrację grupy seniorów. Ponadto seniorzy uczestniczyli w wycieczkach i wyjazdowych spotkaniach z innymi klubami.

Długotrwała choroba oraz niepełnosprawność

Problem długotrwałej choroby dotyczy osób, które z powodu posiadanego schorzenia pozostają przez długi czas pod opieką lekarską, a choroba, na którą cierpią, często nie jest możliwa do całkowitego wyleczenia, a jedynie minimalizowane są jej objawy. Ciężka choroba natomiast to taka, która zagraża życiu człowieka. Otrzymanie pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby jest uzależnione również od tego, w jakim stopniu posiadane schorzenie utrudnia życie wnioskodawcy. Uwzględniane są także okoliczności jak: wydatki ponoszone w związku z zakupem leków, wydatki związane z wyjazdami do specjalistów, utrudnienie w podjęciu zatrudnienia.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje osoby niepełnosprawne, jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Osoby niepełnosprawne to również te, które uzyskały orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów oraz dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia.

Dane z GOPS w Goszczynie wskazują, że w ostatnich latach długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność są jednymi z najczęściej występujących przyczyn trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc społeczną. Istotne jest jednak, że w ciągu ostatnich trzech lat stopniowo maleje liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby. Aczkolwiek w 2021 r. w stosunku do 2020 r. nieznacznie wzrosła liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Samotnie osobie niepełnosprawnej oraz przewlekłej chorej, która wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności (jak np. wspieranie nabywania i rozwoju umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pomoc w życiu społecznym, w załatwianiu spraw urzędowych i uzyskaniu zatrudnienia, wspieranie procesu leczenia i rehabilitacja fizyczna). Usługi te są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym (posiadające np. kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, rehabilitanta).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goszczynie świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Tą formą pomocy w 2021 roku objęto dwoje dzieci niepełnosprawnych, zrealizowano 288 świadczeń (w 2020 r. liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi była taka sama).

Proces starzenia się społeczeństwa powoduje zapotrzebowanie na podstawowe usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania. Rzucaje to bezpośrednio na kierunek pomocy społecznej. Dla Gminy wskaźniki te pozwalają prognozować liczbę osób wymagających pomocy w postaci usług podstawowych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym psychiatrycznych, asystentury, pomocy sąsiedzkiej, opieki wytechniowej. Głównym powodem wzrostu zapotrzebowania na usługi jest izolacja w czasie pandemii, brak zainteresowania potrzebującymi członkami rodziny, samotność, brak dostępności do lekarzy.

Osobie, która potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia, zapewniającą warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. **Na terenie gminy Gostyń nie funkcjonują mieszkania chronione.**

W 2021 r. w związku z obowiązującym stanem epidemii oraz znaczącym wzrostem zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych przygotowało na rok 2021 program wspierający ochronę zdrowia i życia osób powyżej 70 roku życia pn. „Wspieraj Seniora”. Program ma na celu dofinansowanie gmin w zakresie realizacji usługi wsparcia na rzecz Seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polega w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez Seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środków higieny osobistej. Koszty zakupów pokrywa Senior. Program adresowany jest do:

- osób w wieku 70 lat i więcej, które pozostaną w domu w związku z zagrożeniem zakażeniem Covid-19,
- w szczególnych przypadkach osoby poniżej 70 roku życia.

Realizacja usługi wsparcia w postaci dostarczenia zakupów nie przysługuje osobie, która korzysta z usług opiekuńczych, bądź specjalistycznych usług opiekuńczych. W ramach Programu została uruchomiona specjalna infolinia dedykowana seniorom.

Osobie wymagającej całodobowej opieki, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Dom Pomocy Społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu (określonego rozporządzeniem Ministra), w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. **GOPS w roku 2021 opłacał pobyt 2 osób (w 2020 r. również 2 osoby) umieszczonych w domach pomocy społecznej, wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.**

Z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Łychowskiej Woli w 2021 roku korzystało 3 mieszkańców gminy Gostyń legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Nadzreduym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest podnoszenie jakości życia i zapewnienie oparcia społecznego osobom mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem. Polega to przede wszystkim na podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności potrzebnych do samodzielnego życia. Oparcie to dotyczy w szczególności partnerskiej rady i pomocy w sprawach związanych ze współżyciem społecznym, gospodarowaniem pieniędzmi, załatwianiem spraw poza domem, aktywnym spędzaniem wolnego czasu, motywowaniem do pracy poprzez wykorzystanie posiadanych umiejętności, utrzymywaniem kontaktów z rodziną i przyjaciółmi.

Pełnoletniej osobie niepełnosprawnej całkowicie niezdolnej do pracy przysługuje zasiłek stały z pomocy społecznej jeżeli:

- ✓ jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej w przypadku osoby samotnej,
- ✓ jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2021 r. gmina wypłacała 50 zasiłków stałych (o 14 mniej niż w 2020 r.).

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

W 2021 gmina wypłacała 12 zasiłków okresowych (o 2 zasiłki mniej niż w 2020 r.).

Ubóstwo

Ubóstwo określa się jako stan warunków bytowych uniemożliwiający zaspokajanie podstawowych potrzeb, funkcji życiowych. Przyczyny i konsekwencje ubóstwa często trudno od siebie oddzielić. Zarówno skutkiem jak i czynnikiem mogą być np. dezintegracja rodziny, rozwój przesłupności, marginalizacja, nierówny start dzieci i młodzieży, patologie społeczne czy niepełnosprawność.

Dodatkowo, nieodpowiednia działalność organów państwowych może zniechęcać do poprawy swojej sytuacji materialnej (np. płaca minimalna) czy też prowadzić do bierności i niezaradności życiowej (system zasiłków i świadczeń) całych grup społecznych. Zagrożenie ubóstwem dotyczy zwłaszcza rodzin wielodzietnych i niepełnych, kręgow patologii społecznej, osoby niepełnosprawne, grupy mniejszościowe, ludzie posiadających niskie kwalifikacje zawodowe, migrantów, ludzi starych. Analizując problem ubóstwa nie możemy pominąć dynamicznie zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. Sytuacja epidemiologiczna, w jakiej znalazła się Polska od marca 2020 roku z powodu pandemii COVID-19 i związane z nią ograniczenia w istotny sposób wpłynęły na rynek pracy, wysokość wynagrodzeń, ceny i inne zjawiska, takie jak m.in. izolacja społeczna czy przemoc domowa, w sposób bezpośredni i pośredni związane z występowaniem ubóstwa. Prawdopodobnie utrzymująca się niekorzystna sytuacja społeczno-gospodarcza kraju w znacznym stopniu przyczyni się do zwiększenia zasięgu ubóstwa w skali całego kraju.

Dane GOPS w Goszczynie wskazują, że w 2021r. wzrosła liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. W 2019 roku z pomocy społecznej z powodu ubóstwa korzystało 11 rodzin z terenu gminy, w 2020 roku liczba ta spadła do 9 rodzin, a w 2021 roku wzrosła do 11 rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goszczynie oprócz wsparcia rzeczowego i finansowego, wydawał skierowania dla 11 mieszkańców (w 2020 r. dla 13 mieszkańców) gminy o niskich dochodach w celu uzyskania nieodpłatnej pomocy żywnościowej z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2021 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Podprogram 2019.

Poza tym, czwarty rok z rzędu uczniowie z Publicznej Szkoły Podstawowej w Sielcu wraz z nauczycielami przygotowali paczki świąteczne. Zbiórki żywności oraz środków chemicznych zostały przeprowadzone w sklepach oraz wśród uczniów. W ramach współpracy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej dostarczył pomoc świąteczną do miejsca ich zamieszkania. Wypytowano wśród 9 mieszkańców Sielca osoby starsze samotne i niepełnosprawne.

Po raz kolejny z inicjatywy Wspólnoty Parafialnej w miesiącu grudniu parafianie przygotowali 30 paczki świąteczne dla potrzebujących rodzin. W ramach współpracy z Parafią Rzymsko Katolicką w Goszczynie GOPS wypytował i dokonał dostarczenia pomocy

świątecznej. W 2021r. wytypowano osoby dzieci i młodzież uczącą się w szkołach. Ofiarowana pomoc przyniosła dużo satysfakcji osobom obdarowanym przez mieszkańców parafii.

W 2021 roku mieszkańcy gminy za pośrednictwem Ośrodka przekazywali nieodpłatnie na rzecz osób i rodzin potrzebujących używaną odzież, akcesoria dziecięce, zabawki, książki, gry planszowe, które zostały przekazane potrzebującym rodzinom.

Program "Posiłek w szkole i w domu" skierowany jest zarówno do dzieci, uczniów, jak i osób starszych, przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafiła do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 200% kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. Z uwagi na trudną sytuację dochodową i życiową osób oraz rodzin korzystających ze wsparcia Rada Gminy Goszczyn w 2023 r. podwyższyła kryterium dochodowe do 200%, w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności. Zwiększone kryterium do 200% pozwoliło zapobiec rozszerzaniu się ubóstwa, umożliwi osobom i rodzinom zabezpieczenie ich potrzeb żywieniowych.

W ramach programu Ośrodek przyznał:

- ✓ w 2021 r. pomoc w formie posiłku 7 rodzinom dla 18 osób (6 dzieci w wieku od 0 - 7 lat, 12 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej). W 2020r. GOPS przyznał pomoc w formie posiłku 10 rodzinom dla 20 osób (7 dzieci w wieku od 0 - 7 lat, 13 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej);
- ✓ w 2021 r. pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych dla 4 rodzin, 8 świadczeń. W 2020 r. GOPS przyznał pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych dla 8 rodzin, 20 świadczeń.

W 2021 roku Ośrodek dokonał pochówku 2 osób (w 2020 r. również 2 osób). Sprawienie pogrzebu jest zadaniem gminy realizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej o charakterze obowiązkowym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje także zadanie własne Gminy przysługującą administracyjną i wypłacając dodatki mieszkaniowe. Zarówno w 2020 r., jak i w 2021 r. GOPS nie wypłacił żadnego dodatku mieszkaniowego ani energetycznego.

Pomoc materialna dla uczniów jest udzielana w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwia pokonanie barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje między innymi: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. W 2020 r. i w 2021 r. ze względu na brak wniosków o pomoc materialną w formie stypendiów szkolnych nie wypłacano stypendiów.

Zasiłek celowy to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy może być przyznany również w formie biletu kredytowanego. Zasiłek celowy może być przyznany także w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego. Wówczas może być wypłacany niezależnie od dochodu, przez okres do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji, stała się osobą zatrudnioną. **Z zasiłków celowych w 2021 roku skorzystało 21 osób z terenu gminy Goszczyn (o 3 osoby więcej niż w 2020 r.).**

W 2021 roku GOPS zapewnił schronienie 2 osobom bezdomnym (w 2020 r. również 2 osobom).

W 2020 r. pomimo ograniczeń związanych z pandemią COVID-19, w województwie mazowieckim odnotowano poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych. W porównaniu z rokiem poprzednim dochody gospodarstw domowych były wyższe o 6,3%, natomiast wydatki spadły o 2,3%.

W 2020 r. wzrost poziomu progno ubóstwa skrajnego⁹, obniżył się poziom ubóstwa relatywnego¹⁰, natomiast poziom granic ubóstwa ustawowego¹¹ był taki sam, jak w 2019 r. Zaobserwowany wzrost zasięgu ubóstwa skrajnego miał miejsce w sytuacji nieco większego niż w 2019 r. zróżnicowania sytuacji dochodowej oraz niższego poziomu wydatków gospodarstw domowych.

Świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało na Mazowszu 67,6 tys. osób (w 2019 r. – 77,8 tys.). Były to: gorące posiłki (dla 47,1 tys. osób), usługi opiekuńcze obejmujące zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych (14,7 tys. osób), zapewnienie schronienia w noclegowniach, schroniskach i domach dla bezdomnych (2,8 tys. osób) oraz pozostałe świadczenia (3,1 tys. osób).

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych z województwa mazowieckiego uległa poprawie. W skali roku nastąpił wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą (o 3,9 p. proc.) oraz spadek odsetka gospodarstw poszczególnych ją jako raczej złą albo złą (o 1,2 p. proc.). Zmniejszył się także udział osób określających swoją sytuację jako przeciętną (o 2,7 p. proc.).

Bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz potrzeba ochrony macierzyństwa

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki oraz jego wychowanie w celu przygotowania go do życia w społeczeństwie. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczy się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziną współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska.

Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania. Bezradność występować może w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych

⁹ Przyjście granicy ubóstwa na poziomie minimum egzystencji pozwala na oszacowanie skali ubóstwa skrajnego. Konsumpcja poniżej tego poziomu utrudnia przeżycie i stanowi zagrożenie dla biologicznego rozwoju człowieka.

¹⁰ Zastosowanie wskaźnika relatywnej granicy ubóstwa na poziomie 50% kwoty, którą przeciętnie miesięcznie wydają gospodarstwa domowe w Polsce, pozwala na wyodrębnienie tych, których poziom konsumpcji znacząco odbiega od poziomu przeciętnego.

¹¹ Wskaźnik "ustawowej" granicy ubóstwa wskazuje na grupę osób, które zgodnie z obowiązującymi przepisami są uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej.

na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniebdywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak specjalistycznego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w dalszym ciągu stanowią znaczny odsetek klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu oraz problemy w pełnieniu ról rodzicielskich współstnieją z innymi trudnościami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i środków psychoaktywnych, przemoc domowa, przestępczość, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, małżeńskich, zawodowych. Ważne jest zatem systematyczne monitorowanie tych środowisk przez pracowników socjalnych, wspieranie ze strony asystentów rodziny, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych grup zawodowych kontaktujących się z rodziną. Specyfika rodzin niewydolnych wychowawczo wymaga od służb pomocowych zintegrowania działań skierowanych na dziecko i rodzinę w sposób wielodyscyplinarny. **Dane GOPS Goszczynie wskazują, że w ciągu ostatnich dwóch lat zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo- wychowawczej (w 2020 r.- 4 rodziny, w 2021r.- 2 rodziny).**

Obowiązek wspierania rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji, niemogącej realizować funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa przede wszystkim na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła zadania gminy i powiatu. Po stronie gminy jest praca z rodzinami biologicznymi, zaś działania powiatu skupiają się przede wszystkim na pracy z rodzinami zastępczymi. Gmina zapewnia wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych poprzez działania wspomagające rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, tak aby zapobiec

doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w opiece w pieczy zastępczej.

Efektom podejmowanych działań w ramach systemu ma być zapewnienie rodzinie takiej pomocy, która wyeliminuje zagrożenie zabrania dziecka z rodziny biologicznej. Obowiązek ten realizowany powinien być we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Asystent rodziny pracuje w rodzinach, w których występują trudności opiekuńczo – wychowawcze, w szczególności w rodzinach niepełnych, wielodzietnych i borykających się z niepełnosprawnością dziecka. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem asystenta rodziny jest przede wszystkim mobilizacja, wsparcie rodzin oraz wspólne rozwiązywanie ich problemów. Oprócz tego, rodziny mogą liczyć na wsparcie emocjonalne i poradnictwo. Asystent mierza do tego, aby wzbudzić u podopiecznych dążenie do zmiany swojej sytuacji życiowej. **W 2021 roku GOPS zatrudniał 1 asystenta rodziny. W analizowanym okresie z usług asystenta rodziny korzystało 5 rodzin z terenu gminy (w 2020r. również zatrudniano 1 asystenta, z którego wsparcia korzystało 5 rodzin).**

Z kolei prawo do świadczeń z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wieloletniości oznacza objęcie pomocą społeczną kobiet w ciąży i rodzin wychowujących dzieci. Rodzina wielodzietna to rodzina, w której skład wchodzi troje i więcej dzieci.

Do roku 2017, Ustawa z 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej była jedynym podstawowym aktem prawnym, który definiował różnorodne formy wsparcia rodziny na poziomie gminy. W grudniu 2016 roku Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia kompleksowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”. W ślad za programem została uchwalona Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Wspomniane dokumenty zaczęły obowiązywać w styczniu 2017 roku. „Za życiem” wspiera rodziny z osobami niepełnosprawnymi, a w szczególności wychowujące niepełnosprawne dzieci. Proponowana przez rząd pomoc obejmuje kompleksowe rozwiązania dotyczące wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie dziecka i jego rodziny, usług

wspierających i rehabilitacyjnych oraz wsparcia mieszkaniowego. Zgodnie z nowymi przepisami rodzinom, w których urodzi się dziecko z ciężką i nieodwracalną niepełnosprawnością albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tys. zł. Ustawa „Za życiem” przewiduje również m. in. że przewodnikiem po systemie wsparcia dla rodzin, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą, będzie asyścent rodziny, którego zadaniem będzie koordynowanie dostępczej pomocy. Ustawa ma również znacznie usprawnić dostęp do świadczeń zdrowotnych.

Podsumowanie

Na przestrzeni ostatnich trzech lat znalazła liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej w gminie Goszczyn są niezmiennie od kilku lat: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo. Ubóstwo i inne dysfunkcje zaburzające prawidłowe funkcjonowanie rodzin skutkują coraz większą polaryzacją społeczną. Utrudniona jest sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych, długotrwałe choroby oraz seniorów zwłaszcza w dostępie do rehabilitacji społecznej i zawodowej. Niezbędna jest intensyfikacja działań w tym zakresie. Współczesne rodziny zmagają się z wieloma rodzajami problemów. Złożoność sytuacji życiowej rodziny powoduje konieczność włączenia specjalistów w pracę w rodzinie, równoległego oraz wieloaspektowego działania różnych służb i podmiotów. Najczęstsze problemy rodzin to, oprócz ubóstwa, sprężone z nim: niski poziom wykształcenia, bezrobocie, niezarnadność życiowa, brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, wielodzietność czy samotne macierzyństwo, a często także przemoc domowa i niepełnosprawność. Gmina Goszczyn realizuje liczne programy osłonowe, a także zapewnia mieszkańcom szeroki wachlarz usług społecznych. Konieczne jest jednak dalsze doskonalenie i rozwijanie działań ukierunkowanych na rzecz przeciwdziałania zjawisku ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego, w tym m.in. osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, osób starszych, osób bezrobotnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z trudnościami wychowawczymi, jak również dzieci pozabawionych opieki rodzicielskiej. Niezbędne jest ciągłe podejmowanie działań na rzecz rozwoju różnego rodzaju usług społecznych w tym usług opiekuńczych.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii

Podstawą prawną działań gminnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Wymienione ustawy tworzą spójny system umożliwiający samorządom terytorialnym prowadzenie lokalnej polityki wobec zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu i narkotyków a także wyznacza konkretne zadania i wskazuje środki na ich realizację.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, że prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Ich realizacja prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalonego przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Goszczyn na lata 2022- 2025 jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych - poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Goszczyn oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powoływana na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta. W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 41 ust. 4 ww. ustawy), a zasady wyznaczania członków gminnych komisji określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 41 ust. 5 ww. ustawy). Do ustawowych zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należy:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (wymienionych powyżej) - (art. 41 ust. 3 ww. ustawy);

- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego (art. 41 ust. 3 ww. ustawy);

- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych - zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe);

- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) - (art. 18 ust. 8 ww. ustawy).

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 r. nie wpłynął żaden wniosek z prośbą o wszczęcie postępowania p/alkoholowego i o przeprowadzenie rozmów motywujących (w 2020 r. wpłynął 1 wniosek, w 2019 r. - 2 wnioski). W 2021 r. odbyło się 11 posiedzeń GKRPA. Komisja zaopiniowała 2 wnioski na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w sklepach i lokalach gastronomicznych na terenie Gminy Goszczyn.

Tabela 6. Działalność GKRPA.

GKRPA			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	12	8	11
Ogólne posiedzenie Komisji	12	8	11
Przeprowadzone rozmowy	14	5	0
Kontrole punktów sprzedaży	0	0	0
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	2	1	2

Działalność podkomisji interwencyjno-motywującej

Wniosek o leczenie odwykowe	2	1	0
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	2	1	0
Wniosek do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	2	1	0

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

a. do spożycia poza miejscem sprzedaży (wg zawartości alkoholu):

- do 4,5%- 8;
- od 4,5% do 18%- 8;
- powyżej 18%- 8.

b. do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):

- do 4,5%- 0;
- od 4,5% do 18%- 0;
- powyżej 18%- 0.

Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży:

- **2019 rok:**
 - ✓ Prelekcje nt. szkodliwości alkoholu i innych środków uzależniających - liczba uczniów: 45
 - **2020 rok:**
 - ✓ Prelekcje nt. szkodliwości alkoholu i innych środków uzależniających - liczba uczniów: 40
 - **2021 rok:**
 - ✓ Prelekcje nt. szkodliwości alkoholu i innych środków uzależniających - liczba uczniów: 31
- Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży:
- **2019 rok:**

- ✓ Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (liczba uczestników: 2);
- ✓ Inne (liczba uczestników: 2).

➤ **2021 rok:**

- ✓ Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (liczba uczestników: 4).

Podsumowanie

Duża dynamika zachodząca na rynku środków psychoaktywnych, w tym pojawianie się nowych substancji oraz zmiany zjawisk towarzyszących narkomanii, takie jak zmiany wzorców przyjmowania narkotyków, a także pojawianie się nowych rodzajów uzależnień powodują, że sztywno przyjęte zadania często okazują się nieadekwatne do zmieniającej się rzeczywistości, a system zwalczania i wsparcia osób doświadczających tych problemów jest niewystarczający. Dlatego też ten obszar polityki społecznej wymaga ciągłej analizy oraz elastyczności wprowadzanych działań.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, groźących patologiami, w tym przemocą domową. Działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie mają charakter interdyscyplinarny, a więc opierają się na współpracy służb, które dysponując wiedzą, doświadczeniem, narzędziami oraz kompetencjami w danej dziedzinie łączą swoje siły, celem udzielenia kompleksowej pomocy rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania gminy w zakresie wspierania rodziny dotkniętej przemocą.

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy w formie porad indywidualnych, pracownicy przeprowadzają rozmowy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Sprawy przemocy są osobami najczęściej uzależnionymi od alkoholu. Osoby pokrzywdzone przemocą w rodzinie oraz sprawy przemocy są kierowani na konsultacje do psychologa. W siedzibie GOPS są także udostępnione ulotki informujące o problemie przemocy w rodzinie oraz przydatne adresy i telefony punktów konsultacyjnych, prawnych i psychologicznych. Na stronie BIP Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gószczylinie jest zamieszczony program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, są przedstawione informacje o Zespole

Interdyscyplinarnym oraz wykaz placówek udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie z terenu gminy Gószczylny i o zasięgu ponadgminnym. Pracownicy socjalni świadczyli pomoc w postaci pracy socjalnej dla rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie w miejscu zamieszkania rodzin. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Pracownicy GOPS uczestniczyli w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego i procedurze Niebieskiej Karty.

Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gószczylinie w ramach programu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowała działania mające na celu pomoc osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie, były prowadzone rozmowy motywacyjne ze sprawcami przemocy. W 2021 roku finansowano funkcjonowanie Punktu przyjęć psychologa dla mieszkańców gminy Gószczylny. W związku z tym, mieszkańcy gminy mogą skorzystać z usług Punktu przyjęć psychologa w ramach, którego można uzyskać nieodpłatnie wsparcie psychologiczne. Z pomocy można skorzystać w sytuacjach trudnych doświadczeń życiowych takich jak: choroba, śmierć bliskiej osoby, przemoc w rodzinie, utrata pracy, uzależnienia, myśli samobójcze, problemy w związku, depresja itp.

Zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Wójt gminy Gószczylny zarządzeniem powołał Zespół Interdyscyplinarny na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Gószczylny. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące”. W 2021 roku posiedzenia zespołu i grup roboczych odbyły się zdalnie w związku z pandemią COVID-19 posiedzenia odbywały się przy wykorzystaniu telefonów.

Dane z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego wskazują, że w ciągu ostatnich dwóch lat wzrosła liczba „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę. Odbywa się również więcej spotkań grup roboczych.

Tabela 7. Dane z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2019- 2021.

Zespół Interdyscyplinarny			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba Niebieskich wszczynających procedurę	9	4	9
Liczba Niebieskich sporządzonych w toku trwania tej samej procedury	3	3	3
Liczba procedur Niebieskiej Karty zakończonych	11	4	11
Liczba powołanych grup roboczych	3	9	16
Liczba spotkań grup roboczych	17	6	14
Liczba procedur Niebieskiej Karty kontynuowana z lat ubiegłych	9	6	6

Dane zawarte w poniższej tabeli wskazują, że w 2020 r. w stosunku do 2019 r. zmalała liczba zakładanych „Niebieskich Kart”, jednakże w 2021 r. liczba ta ponownie wzrosła. Instytucją, która najczęściej wszczyną procedurę jest Policja.

Tabela 8. Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2019- 2021.

W związku z procedurą Niebieskiej Karty założono:			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Ogółem NK	9	4	9
Policja	8	4	9
GOPS	1	0	0

Na terenie gminy Goszczyn podejmowane są liczne działania profilaktyczno – edukacyjne oraz szkoleniowe skierowane bezpośrednio do mieszkańców oraz do specjalistów udzielających pomocy i wsparcia. Instytucje i podmioty starają się maksymalnie wspierać rodziny w trudnych sytuacjach życiowych, w szczególności dzieci.

Podsumowanie

W 2021 roku zaobserwowano wzrost liczby wszczętych procedur w stosunku do roku poprzedniego. Zakres udzielanej pomocy jest sukcesywnie rozszerzany w odniesieniu do diagnozowanego poziomu potrzeb. Skala rozmiaru przemocy w rodzinie jest bardzo trudna do ustalenia, ze względu na drażliwość problemu i towarzyszące temu zjawisku tabu. Efektywne działania na rzecz dzieci krzywdzonych i ich rodzin wymagają współpracy instytucji, które takimi problemami zajmują się na co dzień. Do tych instytucji należą: pomoc społeczna, policja, sądy, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, kościoły. Zwiększenie skuteczności tej współpracy jest możliwe dzięki powołaniu lokalnych zespołów interdyscyplinarnych. Współpraca zespołowa sprzyja koordynacji działań na rzecz danej rodziny. Zapobiega powielaniu się tych działań, poszerza wiedzę o rodzinie, wykorzystuje potencjał członków zespołu do opracowania możliwe najlepszych strategii działania.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne to ogół instrumentów służących ochronie ludności przed incydentami zakłócającymi funkcjonowanie obywateli w społeczeństwie zgodne z przyjętymi normami prawno-obywatelowymi.

Na terenie gminy Goszczyn za bezpieczeństwo i porządek publiczny odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Grójcu. Teren Gminy Goszczyn stanowi rejon oznaczony nr 9. Dzielnicy tego rejonu jest st.asp. Michał Kobza, policjant z wieloletnim doświadczeniem na stanowisku dzielnicowego.

Na podstawie danych zawartych w tabeli 8 należy stwierdzić, że w ostatnich latach zmalała liczba takich przestępstw jak kradzież cudzej rzeczy, rozbój i kradzież rozbójnicza. Na stałym poziomie utrzymuje się zaś liczba czynów zabronionych takich jak: uszkodzenie mienia. Tendencję wzrostową obserwuje się w przypadku kradzieży z włamaniem, bójek i pobic oraz uszczerbków na zdrowiu.

Tabela 9. Przesiępczość na terenie gminy Goszczyñ w latach 2019-2021- dane z Komenda Powiatowa Policji w Grójcu.

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Kradzież cudzej rzeczy	5	3	2
Kradzież i kradzież z włamaniem samochodu	0	0	0
Kradzież z włamaniem	4	1	5
Bójka i pobicie	0	1	3
Uszkodzenie mienia	2	1	1
Uszczerbek na zdrowiu	0	0	1
Rozboji i kradzież rozbojnicza	0	2	0

Poniższa tabela przedstawia dane pozyskane od Policji dotyczące problemów społecznych związanych z występowaniem przemycy domowej. W 2021 r. w stosunku do 2020 r. wzrosła liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych przez Policję oraz liczba kierowanych do prokuratury wniosków o akt oskarżenia. Sprawcami przemycy domowej najczęściej są mężczyźni. Co więcej, sprawy przemycy w rodzinie są najczęściej pod wpływem alkoholu.

Tabela 10. Dane o działalności Komendy Powiatowej Policji w Grójcu dot. przemycy w rodzinie.

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Interwencje domowe	51	70	69
Świerdzenie podejrzenia stosowania przemycy w rodzinie	10 (w tym: 7 mężczyzn, 3 kobiety)	5 (w tym 5 mężczyzn)	9 (w tym: 7 mężczyzn, 2 kobiety)
Sprawy przemycy po spożyciu alkoholu	9	5	7

Sporządzonych Niebieskich Kart	8	5	9
Izolacja w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych	8	4	2
Wnioski do prokuratury o akt oskarżenia	2	3	5

Podsumowanie

Dane dotyczące przeseiępczości na terenie gminy wskazują na stały poziom i intensywność działań w zakresie porządku publicznego. Można jednak zakładać, że stan bezpieczeństwa na terenie gminy ma szansę się poprawić. W tym zakresie prowadzone są działania profilaktyczne i interwencyjne.

Organizacje pozarządowe

Zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w roku 2021 określał Wieloletni Program współpracy Gminy Goszczyñ z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na lata 2020-2022. Na terenie gminy Goszczyñ działalność prowadzi następujące organizacje pozarządowe i stowarzyszenia:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Goszczyñnie,
- Koło Gospodyń „Zgrane Panie” Olszew,
- Koło Gospodyń Wiejskich Gospochy Bony w Bądkowie
- Fundacja Dom Opieki i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Goszczyñnie
- Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich z siedzibą w Goszczyñnie
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Goszczyñ
- Uczniowski Klub Sportowy „Goszczyñ”
- Związek Sadowników Rzeczypospolitej Polskiej – Oddział w Goszczyñnie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Goszczyñnie, Ochotnicza Straż Pożarna w Bądkowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Długowoli, Ochotnicza Straż Pożarna w Sielcu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Olszewie, Ochotnicza Straż Pożarna w Józefowie

Działające na terenie gminy Goszczyn stowarzyszenia i organizacje pozarządowe są obok sektora publicznego i prywatnego są trzecim sektorem działającym na rzecz dobra publicznego. Stanowią bazę dla rozwoju lokalnych społeczności. Podejmują działania dla dobra mieszkańców oraz integrują i aktywizują społeczność lokalną. Stanowią uzupełnienie działań podejmowanych przez lokalne samorządy. Współpraca jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi stwarza szansę na lepsze zorganizowanie wspólnego celu, jakim jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy.

Podsumowanie

Organizacje pozarządowe pełnią rolę uzupełniającą dla działań organów publicznych, ich rola jest niezastąpiona w aktywizowaniu środowisk lokalnych oraz wsparciu i reintegracji grup wykluczonych społecznie. Pełnią też funkcję diagnostyczną jako podmioty działające najbliżej osób wymagających wsparcia, co pozwala im na dokładniejsze identyfikowanie problemów społecznych. Konieczne jest stałe wzmacnianie kanałów wymiany informacji pomiędzy administracją a organizacjami, a także pomiędzy samymi organizacjami oraz udzielanie wsparcia finansowego owym podmiotom.

Oświata

Na terenie Gminy Goszczyn funkcjonują następujące szkoły podstawowe prowadzone przez gminę:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Goszczynie;
2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Sielcu.

W 2021 w Publicznej Szkole Podstawowej w Goszczynie funkcjonowały trzy oddziały integracyjne - kl. IV a, kl. Vb i kl. VIII a. Natomiast w Publicznej Szkole Podstawowej w Sielcu zostało utworzonych sześć oddziałów integracyjnych kl. I, kl. II, kl. III, kl. IV, kl. V oraz kl. VI.

Na terenie Gminy Goszczyn funkcjonują następujące przedszkola, oddziały przedszkolne oraz klub dziecięcy prowadzone przez gminę:

1. Samorządowe Przedszkole „Jabluszek w Bądkowie”;
2. Oddział Przedszkolny w Publicznej Szkole Podstawowej w Sielcu;
3. Oddział Przedszkolny w Publicznej Szkole Podstawowej w Goszczynie;
4. Punkt Przedszkolny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Sielcu;
5. Klub Dziecięcy „Kubus Puchatek w Bądkowie”

W 2021r. funkcjonowało Przedszkole Niepubliczne w Bądkowie. Do 31 sierpnia 2021r. do przedszkola uczęszczało - 51 dzieci. Ponadto w 2021r. funkcjonował Punkt Przedszkolny w Sielcu, do którego do 31 sierpnia uczęszczało - 17 dzieci.

W październiku 2021 r. Rada Gminy Goszczyn podjęła uchwałę w sprawie utworzenia w miejscowości Bądków klubu dziecięcego „Kubus Puchatek”, który funkcjonuje od 2022 r. i zapewnia miejsce dla 14 dzieci w wieku 1-3 lata.

W marcu 2022 r. Rada Gminy Goszczyn podjęła uchwałę w sprawie utworzenia w miejscowości Bądków Samorządowego Przedszkola „Jabluszek w Bądkowie”, który funkcjonuje od września 2022 r. i zapewnia miejsce dla 80 dzieci w wieku 3 do 6 lata.

Podsumowanie

W pełni zintegrowane i ogólnodostępne usługi wczesnodziecięcej opieki i edukacji – nastawione w równym stopniu na edukację i opiekę nad dziećmi – są ważnym elementem spójnego systemu edukacji i opieki w Polsce. Gmina Goszczyn zapewnia dzieciom i młodzieży równy dostęp do edukacji. Zapewniona jest także opieka nad dziećmi w postaci przedszkoli, żłobka.

Kultura

W Gminie Goszczyn w 2021 roku funkcjonowała jedna Gminna Biblioteka Publiczna, która znajduje się w pomieszczeniach piwnicznych budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Goszczynie. Gminna Biblioteka Publiczna w Goszczynie była czynna pięć dni w tygodniu.

W 2021 r. Biblioteka wzięła udział w akcji promocji czytelnictwa „Przerwa na wspólne czytanie” Kinder Polska. Biblioteka w Goszczynie zakwalifikowała się do grona nagrodzonych placówek, dzięki czemu otrzymała zestaw dwudziestu książek dla dzieci i młodzieży wraz z certyfikatem uczestnictwa. Książki te zostały włączone do księgozbioru biblioteki. W 2021 roku biblioteka zorganizowała następujące wydarzenia:

- „Narodowe Czytanie” we współpracy z Publiczną Szkołą Podstawową w Goszczynie – wydarzenie realizowane online;
- pasowanie na czytelnika grupy „O” we współpracy z Biblioteką szkolną Publicznej Szkoły Podstawowej w Goszczynie;
- Lekcja biblioteczna tematyczna – Słowniki - dla klasy III Publicznej Szkoły Podstawowej w Goszczynie W wydarzeniach tych wzięło udział 114 uczestników.

Miary one na celu promocję biblioteki jako instytucji kultury w środowisku szkolnym i lokalnym.

Urząd Gminy w Goszczynie wydaje kwartalnik „Echo Goszczyna”.

Podsumowanie

Lokalne wydarzenia przyczyniają się do aktywizacji lokalnej gospodarki integracji lokalnej ludności, a także tworzenia silnego poczucia przynależności. Udział w zajęciach dodatkowych stanowi jeden z najbardziej uniwersalnych i selektywnych czynników chroniących uczniów przed angażowaniem się w zachowania problemowe.

Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych

Jednym z głównych założeń niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Goszczyn jest przedstawienie problemów występujących w społeczności lokalnej oraz wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Zdiagnozowanie problemów społecznych było możliwe między innymi poprzez przeprowadzenie badań wśród mieszkańców gminy. Szczegółowe dane z przeprowadzonej diagnozy zostały zamieszczone w raporcie „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Goszczyn”.

Podstawowe problemy społeczne w opinii pełnoletnich mieszkańców

Badania miały charakter ankiety i obejmowały mieszkańców gminy Goszczyn, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci zostali poinformowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie. W badaniu wzięło udział łącznie 61 osób. Badaniem objęto 56 kobiet oraz 6 mężczyzn.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym,
- zagadnienia związane z uzależnieniami,
- społeczne zaangażowanie mieszkańców gminy,
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie, w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych,
- zagadnienia związane z funkcjonowaniem osób starszych w środowisku lokalnym,
- zagadnienia związane z zaangażowaniem władz lokalnych w rozwiązywanie problemów,

- zagadnienia związane z funkcjonowaniem osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym,

- wpływu pandemii Covid-19 na kondycję psychiczną.

Wyniki badań:

- ✓ 72,1% respondentów oceniło swoją sytuację mieszkaniową jako bardzo dobrą i dobrą. Natomiast 24,6% wskazało, że jest ona zadowalająca, a 3,3%, że jest zła. W przypadku sytuacji materialnej jako bardzo dobrą i dobrą oceniło ją łącznie 59% mieszkańców, jako zadowalającą 36,1%, a jako złą 4,9%.
- ✓ Za najistotniejsze problemy w środowisku lokalnym badani uznali: pogorszenie kondycji psychicznej w związku z izolacją w czasie pandemii Covid -19, problemy opiekuńczo wychowawcze, zaniedbanie rozwoju dzieci i młodzieży oraz uzależnienie rodzin od różnych form pomocy społecznej. Z kolei jako najmniej istotny problem badani wskazali bezdomność.
- ✓ 42,6% mieszkańców przeciętnie ocenia współpracę w zakresie rozwiązywania problemów społecznych pomiędzy władzami samorządowymi a organizacjami pozarządowymi i kościelnymi, a łącznie 37,8% oceniło ją dobrze i bardzo dobrze. Z kolei 4,9% wskazało, że współpracą ta przebiega źle. Pozostałe 14,8% nie ma zdania na ten temat.
- ✓ Mieszkańcy w większości są zadowoleni z działań, jakie są podejmowane na terenie gminy oraz tego, w jaki sposób pracownicy instytucji samorządowych sprawują swoje obowiązki.
- ✓ Ponad połowa badanych (56%) wskazało, w ostatnim roku uczestniczyli w wydarzeniach kulturalno-integracyjnych organizowanych na terenie gminy. Aczkolwiek, ci respondenci, którzy nie uczestniczyli w takich wydarzeniach, wskazywali najczęściej, że nie mieli na to czasu (41%), nie byli tym zainteresowani (26%), czy też nie wiedzieli o tych wydarzeniach (22%). Mniejszą odsetek ankietowanych wskazał, że nie brał w nich udziału, ponieważ nie miał jak dojechać (7%) oraz dlatego, że nie było takiej oferty (7%). Na podstawie tych wyników należy stwierdzić, że mieszkańcy gminy Goszczyn są dość aktywną społecznością.
- ✓ 83% uważa, iż większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie zaspokajana. Przeciwnego zdania jest 17% badanych. Zdaniem ankietowanych większej uwagi ze strony władz wymaga oferta edukacyjna (50%), opieka zdrowotna (48%), czy też transport osobowy (30%). Nieco mniejszy odsetek badanych wskazał na

bezpieczeństwo publiczne (21%) oraz profilaktykę uzależnień (16%). Natomiast najmniej ankietowanych wskazało, że uwagi wymaga opieka społeczna (11%), mieszkalnictwo (9%) oraz handel i usługi (4%).

- ✓ Zdecydowana większość mieszkańców gminy Goszczyn- 75% czuje się bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania. Z kolei 10% wskazało na brak poczucia bezpieczeństwa na terenie gminy. Pozostałe 15% nie potrafiło tego określić.
- ✓ 49% mieszkańców utrzymuje poprawne relacje z najbliższymi sąsiadami, a 44% oceniło je jako bardzo dobre. Pozostałe 7% respondentów wskazało, że nie utrzymuje żadnych relacji z najbliższymi sąsiadami.
- ✓ Większość respondentów- 66% dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczy to pośrednio o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, niktyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki) oraz zapobieganie różnorodnym szkodom zdrowotnym i społecznym, które są z tym związane, takim jak: groźne choroby i infekcje, wypadki drogowe, zatrucia i przedawkowania, uzależnienia, niepełnosprawność, marginalizacja, konflikty z prawem, problemy młodych ludzi w uzyskaniu zatrudnienia, akty agresji, problemy w relacjach z innymi, problemy w nauce i inne destrukcyjne lub szkodliwe czyny popełniane pod wpływem substancji psychoaktywnych oraz w związku z nimi. Respondenci, którzy dostrzegają potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień zostali poproszeni o wskazanie, które z owych działań są w ich opinii najbardziej potrzebne. Badani wskazywali najczęściej na potrzebę prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla uczniów (35%), udzielanie wsparcia psychologicznego dla rodzin (30%) oraz pomoc w integracji dzieci po okresie izolacji spowodowanym pandemią (25%).
- ✓ Zdecydowana większość badanych- 77% nie ma w swoim otoczeniu osób znanych osobście lub też ze słyszenia, które przyjmują substancje psychoaktywne, takie jak narkotyki czy dopalacze. Tym samym, 23% mieszkańców zna co najmniej jedną osobę, jednak nie więcej niż 10 osób zżywiających środki psychoaktywne.
- ✓ Zdecydowana większość mieszkańców gminy Goszczyn nie przejawia postaw wychowawczych, które są charakterystyczne dla autokratycznego modelu wychowania.
- ✓ 13% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w rodzinie. Ponadto, 28% podejrzewa, że osoby, które znają mogą być ofiarami przemocy w rodzinie. Należy pamiętać, że przemoc w rodzinie jest w dużej mierze

zjawiskiem ukrytym i wiele osób jej doznających nie zgłasza się po pomoc, ani też nie sygnalizuje, że jej doświadcza.

- ✓ Tylko 23% respondentów wie, do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie. Badani wskazywali najczęściej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Policję.
- ✓ Łącznie 33% respondentów zaobserwowało zmiany w swoim nastroju, gdy nastąpił czas izolacji społecznej spowodowany pandemią Covid-19, z czego 30% wskazuje na jego pogorszenie, a 3% na poprawę. Poza tym, część respondentów zaobserwowała negatywne zmiany w zachowaniu swoich dzieci- 36% wskazało, że dziecko stało się bardziej apatyczne i wycofane, a 10% zaznaczyło, że dziecko stało się bardziej agresywne. Poza tym, 54% nie zaobserwowało żadnych zmian w zachowaniu swojego dziecka. Żaden z ankietowanych nie zauważył pozytywnych zmian w zachowaniu potomstwa.
- ✓ W subiektywnej ocenie około połowy badanych (49%) sytuacja seniorów w gminie jest dobra, 3% uważa, że jest zła, a 48% nie ma zdania w tej kwestii. Zdecydowana większość mieszkańców- 85% wskazało, że oferta działań skierowanych do seniorów na terenie gminy jest według nich wystarczająca. Jednakże 15% badanych uważa, że oferta ta jest niewystarczająca i brakuje m.in. zorganizowanych wyjazdów czy klubów spotkań.
- ✓ Zdaniem 57% badanych osoby niepełnosprawne nie są wykluczone społecznie w środowisku lokalnym. Natomiast 5% mieszkańców wskazało, że osoby te nie są akceptowane. Pozostałe 38% nie ma zdania na ten temat. Tylko 5% mieszkańców wskazało, że osoba niepełnosprawna może uzyskać na terenie gminy zatrudnienie. Nieco ponad 1/3 badanych- 36% zaznaczyło odpowiedź przeczącą, z czego 33% odpowiedziało, że nie ma ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, a 3%, że pracodawcy nie chcą zatrudniać tych osób. Pozostałe 59% nie ma zdania na ten temat.

Podstawowe problemy środowiskowe w opinii pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Niewątpliwie, ważną grupą, której badanie jest pomocne w identyfikacji problemów społecznych występujących na terenie gminy są pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W badaniu ankietowym wzięło udział 6 pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goszczynie. Wszyscy respondenci to kobiety.

- Wyniki badań:
- ✓ Najistotniejszymi problemami w środowisku lokalnym są zdaniem tej grupy ankietowanych: uzależnienie od alkoholu oraz pogorszenie kondycji psychicznej w związku z izolacją spowodowaną pandemią Covid-19. Z kolei za najmniej istotny problem pracownicy GOPS uznali bezdomność.
- ✓ Zdaniem pracowników GOPS mieszkańcy gminy najbardziej potrzebują wsparcia w postaci poradnictwa psychologicznego i prawnego, pomocy finansowej, dostępności lekarzy specjalistów w ramach refundowanej opieki zdrowotnej, pomocy psychologicznej dla dzieci po okresie pandemii oraz konsultacji z terapeutą uzależnień.
- ✓ Zdecydowana większość- 67% respondentów zgadza się w pełni, że instytucja, w której pracują pomaga w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych, a 33% zgadza się z tym częściowo. Wyniki te świadczą pośrednio o tym, że badani pracownicy zauważają skuteczność i efektywność swojej pracy, a tym samym odczuwają z niej satysfakcję. Jednakże, 67% badanych odczuwa symptomy wypalenia zawodowego.
- ✓ 83% respondentów zdecydowanie lub częściowo zgadza się, że władze gminy są dobrze poinformowane o potrzebach pomocy społecznej. Poza tym, 83% uważa, że władze gminy wychodzą naprzeciw zgłaszanym przez GOPS problemom. Świadczy to o dobrej współpracy owych podmiotów.
- ✓ Zdecydowana większość badanych- 83% uważa, że większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie zaspokajana. Przeciwnego zdania jest 17% respondentów. Zdaniem pracowników GOPS większej uwagi wymaga opieka zdrowotna (83%) oraz profilaktyka uzależnień (67%). Mniejse odsetki badanych wskazały na transport osobowy (33%), opiekę społeczną (17%), ofertę edukacyjną (17%), bezpieczeństwo publiczne (17%) oraz mieszkalnictwo (17%).
- ✓ Wszyscy respondenci dostrzegają potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Pracownicy GOPS wskazywali najczęściej na konieczność udzielenia wsparcia psychologicznego dla rodzin (33%) oraz prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla uczniów (33%). Mniejszy odsetek zaznaczył owarante konsultacje z terapeutą uzależnień (17%), a także pomoc w integracji dzieci i młodzieży po okresie izolacji spowodowanej pandemią (17%).

42

Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży

Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że wszystkie pytania zostały wypelnione.

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była:

- ✓ analiza postaw i przekonań wobec alkoholu;
- ✓ analiza postaw i przekonań wobec wyrobów papierosowych;
- ✓ analiza postaw i przekonań wobec narkotyków;
- ✓ diagnoza niektórych uzależnień behawioralnych;
- ✓ rozpoznanie nasilenia zjawiska przemocy rówieśniczej oraz przemocy w rodzinie;
- ✓ analiza form spędzania czasu wolnego.

W badaniu wzięli uczniowie klas 4-6 i 7-8 ze szkół podstawowych w gminie Goszczyn. Łącznie w badaniu wzięło udział 162 uczniów.

➤ Wyniki badań:

- ✓ Uczniowie w gminie Goszczyn deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami: SP 4-6: łącznie 98%; SP 7-8: łącznie 91,8%. Pozytywne relacje rodzinne i umiejętne postępowanie wychowawcze rodziców jest jednym z silniejszych czynników chroniących dorastające dzieci przed zaangażowaniem się w zachowania ryzykowne/problemowe.
- ✓ Waznym elementem relacji uczniów ze szkołą jest jakość kontaktów z nauczycielami. Wysoki odsetek badanych ocenia relacje z nauczycielami jako bardzo dobre i dobre: SP 4-6: łącznie 82%; SP 7-8: łącznie 72,2%. Kolejnym istotnym elementem są relacje z rówieśnikami- ankietowani relacje te oceniają w większości bardzo dobrze lub dobrze- SP 4-6: łącznie 93,1%; SP 7-8: łącznie 93%.
- ✓ Problem alkoholowy wśród dzieci i młodzieży w gminie Goszczyn jest alarmujący, ponieważ 13% uczniów klas 4-6 oraz 34% uczniów klas 7-8 przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol. Poza tym do spożywania alkoholu przyznało się 23% uczniów klas 4-6 i 13,1% uczniów klas 7-8. Zarówno młodzi, jak i starsi uczniowie najczęściej sięgają po piwo. Wśród powodów z jakich sięgają po alkohol, badani zaznaczyli zazwyczaj, że piją by lepiej się bawić, dla towarzyswa oraz bez konkretnego powodu. Znaczny odsetek badanych przyznał, że ich rodzice wiedzą, że pili już alkohol.

43

- ✓ Palenie wyrobów tytoniowych jest równie popularne wśród młodych mieszkańców gminy, co spożywanie alkoholu- 13% młodszych i 44% starszych uczniów wskazało, że osoby w ich wieku palą papierosy. Do palenia papierosów przyznał się 1% uczniów klas 4-6 i 14,7% uczniów klas 7-8. Niepokojące są również ilości wypalanych papierosów przez uczniów.
- ✓ Wyniki badań wskazują, że niektórzy uczniowie mogą przejawiać problemy związane z przyjmowaniem narkotyków- 4% uczniów klas 4-6 oraz 18% uczniów klas 7-8 wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami. Poza tym, 2% uczniów klas 4-6 oraz 5% uczniów klas 7-8 przyznało, że ma za sobą inicjację narkotykową. Wraz z wiekiem rośnie zatem odsetek uczniów, którzy sięgali już po narkotyki albo dopalacze. Wśród przyczyn zazywania narkotyków/dopalaczy uczniowie wymieniali najczęściej zwyczaj, przyjemność/relaks, chęć zaimponowania w towarzystwie, motywy społeczne, chęć bycia modnym oraz chęć dobrej zabawy. Jeżeli chodzi o subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy to uczniowie w większości wskazywali, że nie wiedzą czy zdobyte narkotyków lub dopalaczy byłoby w ich miejscowości łatwe/trudne. Aczkolwiek część badanych wskazuje, że wie gdzie można nabyć tego typu substancje. W sytuacji doświadczania problemów związanych z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami uczniowie odpowiadali najczęściej, że zwróciliby się po pomoc do rodziców.
- ✓ Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera, Internetu czy graniu w gry komputerowe. Uczniowie spędzają w ten sposób nawet powyżej 4 godzinne dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu.
- ✓ Gry hazardowe, zwłaszcza gry na automatach są dość popularne wśród dzieci i młodzieży z gminy Goszczyn.
- ✓ Kolejnym zauważalnym problemem wśród młodych mieszkańców gminy są przypadki agresji i przemocy (zarówno fizycznej, jak i psychicznej), z jakimi spotykają się oni w środowisku rówieśniczym. Niektórzy z uczniów kilka razy w tygodniu, a nawet codziennie doświadczają przemocy fizycznej oraz psychicznej ze strony swoich kolegów i koleżanek w szkole. Poza tym, 13% uczniów klas 4-6 i 23% uczniów klas 7-8 przyznaje, że sami również byli sprawcami przemocy. Co więcej, 4% badanych z klas 7-8 deklaruje, że w ich domu obecne jest zjawisko przemocy.

Progniza zmian w zakresie objętych Strategią

Progniza zawiera informacje o potrzebach, problemach i zasobach danej społeczności lokalnej, które:

- wynikają z analizy danych opisujących stan społeczności lokalnej w ostatnich latach (z diagnozy sytuacji społecznej),
 - uwzględniają tendencje rozwojowe właściwe dla danego kraju, regionu oraz owej społeczności,
 - dotyczą okresu, w jakim będzie realizowana Strategia.
- Prognozuje się, że cele strategiczne zostaną osiągnięte, a mieszkańcy zostaną zaktywizowani do samodzielnego i konstruktywnego rozwiązywania pojawiających się problemów. Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej. Na podstawie dostępnych danych prognozuje się następujący rozwój sytuacji społecznej w gminie Goszczyn:
- zmniejszanie się liczby ludności – zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Wynika to przede wszystkim z postępującego każdego roku ujemnego przyrostu naturalnego;
 - utrzymywanie się poziomu ubóstwa i innych dysfunkcji zaburzających funkcjonowanie rodziny;
 - utrzymywanie się potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością, długotrwale chorych i ich rodzin;
 - zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
 - promowanie pomocy sąsiedzkiej i idei wolontariatu;
 - promowanie funkcjonowania rodzin wielopokoleniowych;
 - potrzebę wsparcia rodzin przez asystenta rodziny;
 - utrzymywanie się skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie i potrzebę jego minimalizacji oraz potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w zakresie występowania zjawiska przemocy i sposobów jej przeciwdziałania;
 - potrzebę zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków życia i rozwoju;
 - promowanie rodzin wspierających;
 - wzmocnienie ról i kompetencji wszystkich członków rodziny;
 - utrzymywanie się potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy oraz osobom z wyuczoną bezradnością;

- zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy;
- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie;
- utrzymywanie się potrzeby udzielania pomocy i wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- oprócz utrzymującego się problemu uzależnienia od alkoholu i narkotyków pojawiają się będą nowe formy uzależnień;
- wzrost aktywności i integracji społecznej mieszkańców gminy.

Analiza SWOT

Analiza SWOT należy do grupy metod zintegrowanych, czyli badających zarówno samą jednostkę, jak również jej otoczenie. Akronim pochodzi od angielskich wyrazów:

- strengths („S” – siły, atuty, mocne strony),
- weaknesses („W” – słabości, słabe strony),
- opportunities („O” – szanse, okazje, korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym),
- threats („T” – zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne).

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w mieście. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań. Analizę SWOT dla gminy Gosszczyn przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozpoznanie przez władze i instytucje lokalne istniejących problemów społecznych w gminie, • współpraca instytucji oświatowych, kulturalnych oraz stowarzyszeń z instytucjami samorządu gminnego, • aktywność organizacji pozarządowych oraz nieformalnych grup funkcyjnych na terenie gminy, • spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych, • dobry dostęp do edukacji podstawowej i opieki przedszkolnej, • aktywna działalność Gminnej Biblioteki Publicznej, • wykwalifikowani pracownicy GOPS, członkowie Zespołu 	<ul style="list-style-type: none"> • brak mieszkań chronionych, • utrzymująca się liczba osób bezrobotnych, • ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie gminy, • postawa obojętności części społeczności lokalnej wobec negatywnych zjawisk społecznych, • niska stopa życiowa części mieszkańców, • brak placówki działającej w formie interwencji kryzysowej, • niska atrakcyjność ofert pracy, w szczególności skierowanych do ludzi młodych,

<p>Interdyscyplinarnego oraz GKRPA, stale podnoszący swoje kwalifikacje,</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Klubu Senior+ na terenie gminy, • funkcjonowanie Punktu przyjęć psychologa dla mieszkańców gminy, • realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych, • realizacja programów osłonowych, • efektywna praca asystenta rodziny, • system stypendialny dla dzieci, • zapewnienie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy, • otwartość samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym, • promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży (w tym działania z zakresu profilaktyki uzależnień skierowane do mieszkańców gminy), • niska popularność substancji psychoaktywnych w opinii dorosłych mieszkańców, • aktywność społeczna mieszkańców gminy, • korzystna atmosfera wychowawcza oraz środowisko szkolne, • spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak inicjatywy do podjęcia leczenia ze strony osób uzależnionych, • duży udział osób dotkniętych problemem niepełnosprawności i długotrwałe lub ciężko chorych wśród beneficjentów GOPS, • brak realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych, • występowanie barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do podstawowych dóbr i usług, • problem picia alkoholu, palenia tytoniu, zażywania innych środków psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży oraz obniżający się wiek inicjacji alkoholowej i nikotynowej, • problem e-uzależnień, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, • nieumiejętność zagospodarowania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.
---	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych i zagrożeń społecznych, • możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych, • wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w sektorze pomocy społecznej, • rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą, • samoorganizacja i wzrost aktywności sektora pozarządowego w aplikowaniu o środki zewnętrzne, • rozwój infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym, • postępujący rozwój nowych koncepcji walki z problemami społecznymi i metodami funkcjonowania instytucji pomocy społecznej, • wzrost wysokości płacy minimalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykluczenie społeczne osób starszych i niepełnosprawnych, • rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne wynikające ze starzenia się społeczeństwa i wzrostu liczby osób niepełnosprawnych i wymagających opieki, • zagrożenia funkcjonowania rodziny w związku z problemem uzależnień, bezrobociem, długotrwałym ubóstwem i przemocą, • niekorzystne wzorce zachowań (agresja, przemoc, uzależnienia) płynące z nowoczesnych mediów, • wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień, • rozwarstwianie się społeczeństwa, podział na biednych i bogatych, • bierność i pasywność osób objętych pomocą społeczną, nasilanie się postaw roszerzeniowych, • występowanie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej, • ograniczenia prawne oraz brak stabilności przepisów, trudności w ich interpretacji,

- postępujące zjawisko przemocy szkolnej i agresji, a także autoagresji wśród dzieci i młodzieży,
- negatywny wpływ pandemii Covid- 19 na sytuację społeczno- gospodarczą oraz kondycję zdrowia psychicznego,
- przyzwolenie dorosłych na spożywanie alkoholu przez dzieci,
- delegowanie coraz większej ilości zadań władzom lokalnym w nieproporcjonalnej wielkości w stosunku do wysokości przekazywanych środków finansowych.

Wizja i misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Goszczyn jest wyznaczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania określonych problemów społecznych oraz poprawa sytuacji mieszkańców. Jej adresem jest ogół społeczności lokalnej, Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego, analiza danych wynikających ze specyfiki gminy. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Goszczyn pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych w gminie. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2023-2032, co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań.

W Strategii wyróżniono:

- **wizję**- jest pożądanym obrazem przyszłości, który osoby biorące udział w procesie decyzyjnym pragną wykreować
- **misję**- stanowi cel nadrzędny przy planowaniu działań rozwojowych w gminie;
- **cele strategiczne**- wskazują najważniejsze obszary, których wsparcie jest niezbędne dla rozwiązywania problemów społecznych w gminie;
- **cele operacyjne**- są celami szczegółowymi dla celów strategicznych, zawierają propozycje kierunków działań niezbędnych do osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

WIZJA

Goszczyn to gmina zapewniająca mieszkańcom warunki do dobrego życia i samorealizacji oraz pokonywania trudności, ubóstwa i wykluczenia, poprzez skuteczne wsparcie jednostek oraz grup społecznych w realizacji ich celów życiowych, zapewnienie dostępu do odpowiedniej jakości usług społecznych, a także wysoki poziom lokalnego kapitału społecznego.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie misji. Misją gminy Goszczyn na lata 2023-2032 brzmi:

MISJA

Poprawa warunków życia mieszkańców gminy i stwarzanie im warunków do wszechstronnego rozwoju, zwiększanie spójności społecznej oraz jakości wsparcia osób i rodzin z trudnościami, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Cele i kierunki działań

Wprowadzanie zmian społecznych na terenie gminy poprzez realizację celów strategicznych i operacyjnych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikacją rozwoju społecznego w gminie oraz poprawą jakości życia mieszkańców.

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Goszczyn na lata 2023-2032 opierać będzie na realizacji pięciu celów strategicznych:

CEL STRATEGICZNY 1: Zintegrowany system wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą.

Cel operacyjny nr 1: Zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym i długotrwanie chorym odpowiedniej opieki i wsparcia

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób z niepełnosprawnością;
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych oraz wspieranie ich działalności;
- Organizowanie wolontariatu na rzecz seniorów, osób z niepełnosprawnością i osób przewlekle chorych;

- Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych dla osób w wieku senioralnym, przewlekle chorych i niepełnosprawnych;
- Udzielanie wsparcia osobom spełniającym kryteria ustawowe do pobytu w mieszkaniach chronionych;
- Kierowanie osób z niepełnosprawnością z terenu gminy do środowiskowych domów samopomocy, zlokalizowanych w sąsiednich gminach i organizacja oraz zabezpieczenie kosztów na pokrycie dowozu tych osób;
- Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych;
- Zapewnienie miejsc w Domach Pomocy Społecznej;
- Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych;
- Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością, osobom przewlekle chorym i osobom starszym.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych i seniorów;
- ✓ liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- ✓ liczba wolontariuszy działających na rzecz osób w wieku senioralnym, przewlekle chorych i niepełnosprawnych;
- ✓ liczba osób w wieku senioralnym, przewlekle chorych i niepełnosprawnych objętych wolontariatem;
- ✓ liczba uczestników środowiskowego domu samopomocy;
- ✓ liczba miejsc pracy na terenie gminy dla osób niepełnosprawnych;
- ✓ liczba osób objętych usługami opiekuńczymi;
- ✓ liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych;
- ✓ liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi;
- ✓ liczba zrealizowanych godzin specjalistycznych usług opiekuńczych;
- ✓ liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej;
- ✓ liczba osób objętych pomocą materialną.

Jednostka realizująca: Gmina Goszczyn – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS.

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PFRON, PCPR, Ośrodki Zdrowia.

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Cel operacyjny nr 2: Tworzenie warunków do inkluzji społecznej osób starszych niepełnosprawnych i długotrwale chorych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów, osób z niepełnosprawnością oraz dotkniętych długotrwałą chorobą;
 - Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej, osoby przewlekle chorej i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej;
 - Kontynuowanie działalności klubu seniora na terenie gminy oraz rozwijanie jego oferty;
 - Stworzenie warunków do integracji społecznej osób starszych, osób dotkniętych długotrwałą chorobą i osób z niepełnosprawnością poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych osób;
 - Przedsięwzięcia integracyjne o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym i turystycznym dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz seniorów;
 - Tworzenie warunków wyrównywania szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością, tzw. edukacja włączająca.
- Wskaźniki monitorujące (roczne):**
- ✓ Liczba seniorów, osób przewlekle chorych oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach;
 - ✓ Liczba podjętych działań promujących;
 - ✓ Liczba uczestników klubu seniora;
 - ✓ Liczba dostępnych zajęć w klubie seniora;
 - ✓ Liczba zrealizowanych projektów/ programów skierowanych do seniorów, osób niepełnosprawnych oraz długotrwale chorych;
 - ✓ Liczba uczestników projektów/ programów skierowanych do seniorów, osób niepełnosprawnych oraz długotrwale chorych;

✓ liczba nowo utworzonych podmiotów ekonomii społecznej oraz liczba podjętych działań w kierunku rozwoju istniejących.

Jednostka realizująca: Gmina Goszczyń– Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wyżni Gminy jako organ wykonawczy, GOPS.

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PFRON, PUP, PCPR.

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

CEL STRATEGICZNY 2: Rozwój usług społecznych mających na celu zapobieganie marginalizacji społecznej spowodowanej ubóstwem oraz bezrobociem.

Cel operacyjny nr 1: Zmniejszanie rozmiarów ubóstwa

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Pomoc finansowa i rzeczowa oraz poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- Coroczna ocena zasobów pomocy społecznej;
- Organizacja działań mających na celu wspieranie kompetencji mieszkańców w zakresie zaradności, samodzielności oraz gospodarowania posiadanymi zasobami;
- Realizowanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb dzieci z rodzin ubogich (organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne, wypoczynku w czasie ferii letnich i zimowych);
- Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze.
- Zapobieganie utrwaleniu się bezdomności i zwiększenie skali osób wychodzących z bezdomności;
- Zapewnianie miejsc schronienia interwencyjnego dla osób bezdomnych;

- Zmniejszenie negatywnych skutków funkcjonowania osób bezdomnych w przestrzeni publicznej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa oraz formy ich wsparcia,
- ✓ liczba dzieci z osób ubogich, którym zorganizowano wypoczynek w czasie ferii letnich i zimowych;
- ✓ liczba dzieci z rodzin ubogich, które dożywiano w trakcie nauki w szkole;
- ✓ liczba świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów;
- ✓ liczba osób, które otrzymały lokal socjalny;
- ✓ liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia interwencyjnego;
- ✓ liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności

Jednostka realizująca: Gmina Goszczyn – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS, GKRP;A;

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, Ośrodek Zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościoł;

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Cel operacyjny nr 2: Zmniejszenie poziomu bezrobocia, wsparcie osób pozostających bez pracy i rozwój ekonomii społecznej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Stałe monitorowanie i podejmowanie działań aktywizujących na rzecz osób bezrobotnych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- Udobępnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego;
- Pomoc materialna osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem;
- Organizacja i finansowanie usług wspierających aktywizację zawodową;
- Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych i ich rodzin w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych;

- Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej dla reintegracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych społecznie.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba bezrobotnych, w tym liczba bezrobotnych kobiet;
- ✓ liczba bezrobotnych długoterminowych;
- ✓ liczba bezrobotnych bez wykształcenia średniego;
- ✓ liczba bezrobotnych poniżej 25 r.ż.;
- ✓ liczba bezrobotnych niepełnosprawnych;
- ✓ liczba programów skierowanych do osób bezrobotnych;
- ✓ liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia;
- ✓ liczba osób bezrobotnych, które skierowano na zajęcia w Centrum Integracji Społecznej;
- ✓ liczba usług wspierających aktywizację zawodową.

Jednostka realizująca: Gmina Goszczyn – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, PUP.

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR.

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

CEL STRATEGICZNY 3: Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju.

Cel operacyjny nr 1: Wspieranie rodziny we właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Realizacja i kontynuacja Programu Wspierania Rodziny;
- Realizacja działań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną wspieranie wyuczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych

i kulturalnych, festynów, pikników rodzimych, spektakli, wycieczek i innych działań mających na celu integrację rodzin;

- Systematyczna współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami;
- Zwiększenie zakresu i liczby działań profilaktycznych i aktywnych form pomocy dziecku i rodzinie;
- Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczania problemów;
- Udzielanie pomocy prawnej, psychologicznej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej oraz innych form wsparcia rodzinom będącym w kryzysie;
- Szkolenia i warsztaty dla rodziców wzmacniające ich kompetencje wychowawcze;
- Wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym niewydolnych wychowawczo;
- Zapewnienie rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej wsparcia rzeczowego oraz finansowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez wsparcie asystenta rodziny i pracownika socjalnego.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- ✓ Liczba rozpowszechnionych informacji,
- ✓ Liczba szkoleń i warsztatów dla rodziców podnoszących ich kompetencje rodzicielskie,
- ✓ Liczba osób biorących udział w szkoleniach z zakresu kompetencji rodzicielskich,
- ✓ Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa,
- ✓ Liczba rodzin korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego,
- ✓ Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny,
- ✓ Liczba rodzin objętych pomocą pracowników socjalnych,

58

✓ Liczba imprez o charakterze kulturalnym.

Jednostka realizująca: Gmina Goszczyn – Rada Gminy jako organ uchwalodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, placówki oświatowe, GOPS, GKRP.

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, Ośrodek Zdrowia, Policja, Kościół.

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Cel operacyjny nr 2: Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju

- Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z placówkami oświatowymi;
- Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze, lub specjalistycznej pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę);
- Tworzenie oferty i infrastruktury aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym w obszarze kultury, sportu i rekreacji;
- Realizacja systematycznych zajęć profilaktycznych dla młodzieży w aspekcie przeciwdziałania uzależnieniom od substancji, uzależnieniom behawioralnym oraz promujących zdrowy styl życia; kontynuacja realizowanych rekomendowanych programów profilaktycznych w szkołach;
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury szkolnej i obiektów edukacyjnych;
- Rozwój zajęć pozalekcyjnych kształtujących postawy kreatywne i aktywne dzieci i młodzieży
- Realizacja programów podnoszących wiedzę i kwalifikacje nauczycieli celem podniesienia jakości i poziomu nauczania;
- Organizowanie konkursów, zawodów i imprez międzyшкоlnych aktywizujących dzieci i młodzież, w szczególności w zakresie rekreacji i sportu;

59

- Prowadzenie warsztatów dla dzieci i młodzieży na temat agresji, konfliktów i przemocy rówieśniczej;
- Prowadzenie kampanii profilaktycznych i innych działań (np. konkursy, spektakle, ogłoszenia, zaproszenia na ważne wydarzenia) skierowanych do dzieci i młodzieży;
- Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba placówek oświatowych, z którymi podejmowano współpracę w celu monitorowania sytuacji dziecka;
- ✓ liczba dzieci korzystających z zajęć świetlicowych;
- ✓ liczba klubów i stowarzyszeń sportowych;
- ✓ liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych;
- ✓ liczba zmodyfikowanych obiektów szkolnych i edukacyjnych;
- ✓ średnie wyniki nauczania w szkołach (%);
- ✓ liczba obiektów szkolnych wyposażonych w nowy sprzęt i narzędzia edukacyjne;
- ✓ liczba działań aktywizujących dzieci i młodzież w szczególności w zakresie rekreacji i sportu;
- ✓ liczba przeprowadzonych warsztatów dla dzieci z zakresu umiejętności społecznych;
- ✓ liczba przeprowadzonych szkoleń dla nauczycieli z zakresu doskonalenia zawodowego;
- ✓ liczba spotkań profilaktycznych z zakresu uzależnienia od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz promujących zdrowy styl życia;
- ✓ liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.

Jednostka realizująca: Gmina Goszczyn – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, placówki oświatowe.

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, fundusz zdrowia, Policja, GOPS, GKRPA, Kościół.

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

CEL STRATEGICZNY 4: Dalszy rozwój działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy domowej

Cel operacyjny nr 1: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie

KIERUNKI DZIAŁAŃ

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- Rozpowszechnianie informacji o podmiotach i miejscach świadczących pomoc ofiarom przemocy domowej;
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego;
- Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie powiatu mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie;
- Wznaczenie potencjału instytucji i organizacji realizujących zadania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- Tworzenie spójnych, opartych na aktualnej wiedzy i doświadczeniu praktycznych narzędzi pracy z osobami doświadczającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc;
- Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba założonych Niebieskich Kart;
- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie;
- ✓ liczba osób korzystających z punktu przyjęć psychologa;
- ✓ liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy sprawcom i ofiarom przemocy w rodzinie;
- ✓ liczba akcji społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jednostka realizująca: Gmina Goszczyn – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, GKRP, ZI;

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, Ośrodek Zdrowia, Policja, placówki oświatowe, sądy i prokuratura;

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych;

Cel operacyjny nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
- Działania profilaktyczne, skierowane do dzieci i młodzieży mające zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczające alternatywnych form spędzania wolnego czasu;
- Upraszczanie wiedzy o uzależnieniach od substancji i uzależnieniach behawioralnych oraz promowanie zdrowego stylu życia;
- Podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych prowadzących działania z zakresu profilaktyki uzależnień;
- Współpraca z innymi podmiotami na rzecz prowadzenia działań edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych;
- Wspieranie placówek leczniczych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków. Współpraca z grupami samopomocowymi AA, Al-anon;
- Monitorowanie problematyki alkoholowej i narkotykowej na terenie gminy oraz pojawiania się nowych rodzajów uzależnień;
- Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu ich sprzedaży osobom poniżej 18 roku życia.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba realizowanych programów profilaktyki zdrowotnej;
- ✓ liczba uczestników programów profilaktyki zdrowotnej;
- ✓ liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych;
- ✓ liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień,
- ✓ liczba uczestników programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych,
- ✓ liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia;
- ✓ liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe.

Jednostka realizująca: Gmina Goszczyn – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GKRP.

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, Ośrodek Zdrowia, GOPS, Policja, placówki oświatowe, Kościoł.

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

CEL STRATEGICZNY 5: Budowa lokalnego kapitału społecznego.

Cel operacyjny nr 1: Wzrost aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Podejmowanie działań mających na celu pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i włączanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów, m.in. poprzez prowadzenie konsultacji społecznych, kampanii informacyjnych;
- Opracowanie i realizacja rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- Podejmowanie działań mających na celu promowanie wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców, m.in. poprzez organizowanie akcji informacyjnych, spotkań, zacieśnianie współpracy z placówkami oświatowymi w tym zakresie;
- Integracja rodzin i przeciwdziałanie marginalizacji osób niepełnosprawnych, starszych, ubogich, dotkniętych uzależnieniami i przemocą przez organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych.

- Tworzenie sieci podmiotów współpracujących na rzecz środowiska lokalnego, w tym: edukowanie, aktywizowanie i animowanie przedstawicieli instytucji i organizacji, mieszkańców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych;
- Tworzenie warunków do rozwijania i utrzymywania relacji sąsiedzkich;
- Wspieranie działalności grup młodzieżowych oraz organizacji wolontarystycznych;
- Rozwój warunków sprzyjających aktywności mieszkańców gminy do uczestnictwa w sporcie i rekreacji;
- Zapewnienie całorocznej oferty kulturalnej dla mieszkańców;
- Ścisła współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych podmiotów działających na terenie gminy;
- Upowszechnianie informacji o aktualnej ofercie i formach świadczeń pomocowych.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba organizacji pozarządowych, z którymi współpracuje samorząd;
- ✓ liczba wydarzeń społeczno-kulturalnych skierowanych do społeczności lokalnej;
- ✓ liczba obiektów sportowych;
- ✓ liczba świetlic wiejskich;
- ✓ liczba mieszkańców angażująca się w wolontariat;
- ✓ liczba lokalnych stowarzyszeń, klubów sportowych;
- ✓ liczba zorganizowanych szkoleń;
- ✓ liczba uczestników szkoleń;
- ✓ liczba udostępnionych informacji;
- ✓ liczba współpracujących podmiotów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Jednostka realizująca: Gmina Goszczyn – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy, Wójt Gminy, jako organ wykonawczy.

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, GOPS, placówki oświatowe, Kościoł.

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Cel operacyjny nr 2: Rozwijanie sektora pomocy społecznej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Wzmocnienie i rozwijanie umiejętności kadry GOPS działającej na rzecz pełniejszej integracji społecznej klientów pomocy społecznej poprzez systematyczne ich doszkadzanie;
- Rozwijanie infrastruktury społecznej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek;
- Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy;
- Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba szkoleń dla pracowników GOPS;
- ✓ liczba uczestników szkoleń;
- ✓ liczba usług społecznych;
- ✓ liczba obiektów infrastruktury społecznej;
- ✓ liczba projektów.

Jednostka realizująca: Gmina Goszczyn – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy, Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS.

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, placówki oświatowe, Kościoł.

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Monitoring i ewaluacja w procesie wdrażania Strategii

Monitoring pozwala określić czy strategia jest wdrażana zgodnie z przyjętymi założeniami i wskazuje, czy istnieje potrzeba wprowadzenia odpowiednich korekt, aby osiągnąć zakładane efekty. W praktyce system monitoringu polega na systematycznym zbieraniu, gromadzeniu i przetwarzaniu danych dotyczących stopnia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przy wykorzystaniu wskaźników monitoringowych, które pozwalają zmierzyć zmiany i porównać osiągnięte rezultaty z tymi, które zakładaliśmy. Monitorowanie SRPS powinno odbywać się na różnych poziomach strategii, tj. w kontekście zaplanowanych celów, działań, budżetu oraz rezultatów.

W celu stworzenia całościowego obrazu realizowanych działań na rzecz poprawy sytuacji w gminie niezbędne jest tworzenie, przekazywanie i analizowanie corocznie poniższych sprawozdań:

- 1) Oceny zasobów pomocy społecznej;
 - 2) Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej;
 - 3) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
 - 4) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
 - 5) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
 - 6) Sprawozdanie ze współpracy gminy Gósszyczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
- W latach obowiązywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do końca kwietnia każdego roku za rok poprzedzający każda jednostka, która współuczestniczy (jest odpowiedzialna lub jest partnerem) w realizacji celów sporządza sprawozdania z realizacji wyżej wymienionych programów i projektów (dotyczących problemów społecznych) oraz osiągniętych rezultatów. Sprawozdania przekazywane będą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gósszyczynie jako do jednostki koordynującej, który po analizie przygotuje i przedstawi raport z realizacji Strategii Radzie Gminy. Corocznie sporządzany będzie skrócony raport z realizacji Strategii (na podstawie oceny wskaźników realizacji Strategii w ramach poszczególnych działań).

Sprawozdania ze stopnia realizacji poszczególnych programów i projektów służąc będą bieżącemu monitoringowi realizacji Strategii oraz będą pomocne przy przeprowadzaniu ewaluacji Strategii, a także ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

Ewaluacja stanowi istotne narzędzie w diagnozowaniu problemów i potrzeb społecznych, wymagających większych nakładów w kontekście osiągnięcia założonych celów strategicznych. To źródło wiedzy niezbędne do formułowania pogłębionych ocen wdrażania strategii. W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ewaluacja powinna być traktowana jako element horyzontalny – występujący we wszystkich częściach strategii.

Ewaluacja ilościowa przeprowadzana będzie na podstawie analizy danych liczbowych pochodzących ze sprawozdań podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Analiza ta określi poziom realizacji poszczególnych zadań.

Ewaluacja jakościowa będzie wyglądać na ocenie:

- efektywności wdrażania Strategii (czy nakłady czasowe, ludzkie i finansowe zaangażowane w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów?);
- skuteczności (czy kierunki działań i realizowane w ich ramach zadania w zamierzony sposób prowadzą do osiągnięcia celów? Czy realizowane działania w sposób optymalny realizują cele Strategii?);
- trafności (czy realizowane cele i kierunki działań Strategii są odpowiednią na aktualne potrzeby mieszkańców Gminy?).

Analiza jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności strategii w zakresie stosowanych form, funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym finansowych.

Źródłem danych, które posłużą do ewaluacji mogą być dane statystyczne, sprawozdania z monitoringu, dane z badań społeczności lokalnej i inne.

Strategia będzie podlegała corocznej ewaluacji. Ewaluacja pozwoli na ocenę skuteczności dokumentu w zakresie stosowanych form, funkcjonalności opracowanych procedur, a także ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym również finansowych.

Zaleca się także aktualizację Strategii nie rzadziej niż raz na rok, chyba że wyniki ewaluacji lub czynniki zewnętrzne wskazują na konieczność zmiany celów bądź zadań i programów pomocowych w trybie natychmiastowym. Aktualizacja Strategii powinna

objęmacą procedurę wprowadzenia zmian do dokumentu oraz niezbędne czynności, formularze oraz schemat działania związany ze zgłaszaniem, analizowaniem i wprowadzeniem korekt. Roczne raporty monitoringowe zawierające wnioski, sugestie i rekomendacje, pozwolą na ocenę skuteczności wdrażanej Strategii oraz dostarczą informacji co do konieczności podejmowania ewentualnych korekt lub aktualizacji strategii. Korekta działań strategicznych może wynikać ze zmian uregulowań prawnych, społecznych, ekonomicznych bądź pojawienia się nowych możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Strategia powinna być aktualizowana po uprzednio przeprowadzonej ewaluacji, na podstawie zawartych w niej wniosków i rekomendacji

Źródła finansowania

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych, długookresowych źródeł finansowania.

Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Goszczyn na lata 2023- 2032 będą m.in.: budżet gminy, dotacje z budżetu państwa oraz środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Każdy podmiot z terenu gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji.

Ramy finansowe realizacji Strategii są jednak uzależnione od możliwości finansowych gminy oraz wielu zmiennych, jak sytuacja społeczna i gospodarcza, kondycja finansów publicznych, zmiany na rynku pracy, zmiany w zakresie dostępu do konkretnych świadczeń itp.

Planowane wydatki definiowane będą corocznie w uchwale budżetowej. Jedną z podstaw do ich określenia będzie ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16 a ustawy o pomocy społecznej).

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Goszczyn w latach 2019-2021.....	8
Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Goszczyn- lata 2019-2021.....	8
Tabela 3. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Goszczyn.....	13
Tabela 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2021.....	15
Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej- liczba rodzin.....	15
Tabela 6. Działalność GKRPA.....	28
Tabela 7. Dane z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2019- 2021.....	32
Tabela 8. Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2019- 2021.....	32
Tabela 9. Przystępczość na terenie gminy Goszczyn w latach 2019-2021- dane z Komenda Powiatowa Policji w Grójcu.....	34
Tabela 10. Dane o działalności Komendy Powiatowej Policji w Grójcu dot. przemocy w rodzinie.....	34
Tabela 11. Analiza SWOT.....	47

Wykres 1. Ekonomiczne grupy wiekowe.....	9
--	---

